

Onderwerp

Werkplan Huis Nederlandse Provincies

Registratienummer

3218996

Datum

22 januari 2024

Expertiseteam

ETEUR

Openbaarheid

Openbaar

Portefuillehouder

Klopman, J.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

Kern mededeling:

In vervolg op de beeldvormende sessie in de Commissie EMS over Europese belangenbehartiging en Europese programma's op 17 januari jl. wil het college u informeren over het Werkplan voor 2024 van het Huis Nederlandse Provincies.

Mededeling:

Hierbij ontvangt u het Werkplan van het Huis Nederlandse Provincies (HNP) 2024 dat 19 januari jl. door het IPO Bestuur is behandeld. Het Huis Nederlandse Provincies is een samenwerkingsverband waarin Flevoland samenwerkt met de andere provincies en het IPO in de Europese belangenbehartiging in Brussel. Met het HNP-werkplan informeren wij u over het nieuwe HNP Bestuur, de thema's waarop in Brussel wordt samengewerkt, de gezamenlijke inzet op deze dossiers en de nieuwe beleidsinitiatieven van de Commissie dit jaar.

Onderstaand een aantal hoofdpunten uit het werkplan.

- Vorig jaar september is een nieuw HNP Bestuur gevormd. Vanuit Flevoland is gedeputeerde Klopman lid van het HNP Bestuur.
- In het HNP werken de provincies en het IPO samen in de belangenbehartiging in Europa op 7 dossiers: 1) Klimaat en Energie, 2) Regionale Economie, 3) Digitalisering, 4) Agrofood, 5) Duurzame en Gezonde Leefomgeving, 6) Circulaire Economie en 7) Mobiliteit. Flevoland is bestuurlijk dossierhouder voor Regionale Economie en Digitalisering.
- Op initiatief van gedeputeerde Klopman is het onderwerp visserij toegevoegd als dossier dat gezamenlijk kan worden opgepakt.
- In het HNP werkplan is voor ieder dossier de gezamenlijke inzet van provincies in de Commissie periode 2024-2029 opgenomen. Voor het dossier Regionale Economie is recentelijk een IPO standpunt bepaald voor het Cohesiebeleid met als hoofdpunt: behoud van het aandeel binnen de structuurfondsen voor de meer ontwikkelde regio's.
- Bij het HNP werkplan is een analyse gevoegd van het Werkplan van de Commissie waarin de nieuwe beleidsinitiatieven voor 2024 zijn aangegeven, maar ook de lopende voorstellen van de Commissie. Enkele nieuwe voorstellen van de Commissie die relevant zijn voor provincies:
 - Het initiatiefvoorstel *Klimaatdoel 2040* van de Commissie (niet wetgevend) kan zeer relevant zijn in relatie tot het Klimaatplan dat de provincie Flevoland gaat opstellen.
 - Een initiatiefvoorstel voor waterbestendigheid dat relevant is voor provincies vanwege duurzame drinkwatervoorziening en ruimtelijke ordening.

In HNP verband wordt tevens een brochure gemaakt met kernboodschappen richting het volgende Europees Parlement en de Europese Commissie. Wanneer de brochure klaar is, zullen wij deze met u delen.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo
Werkplan Huis Nederlandse Provincies 2024	3195832	Ja
Analyse van het Werkprogramma Europese Commissie 2024	3195833	Ja

Huis van de Nederlandse Provincies WERKPLAN 2024

INHOUD

03 | Inleiding

05 | HNP-bestuur

09 | Gezamenlijke dossiers

17 | Terugblik 2023

20 | Communicatie en
evenementen

22 | Comité van de Regio's

23 | Financiering 2024

24 | Afkortingenlijst

INLEIDING

De afgelopen jaren stonden voor de EU in het teken van crises en grote veranderingen, zoals de COVID19-pandemie, de oorlog in Oekraïne, de veranderende relatie met de VS en China en de energiecrisis. De Europese Commissie heeft hierop gereageerd met grote beleidspakketten. Er zijn investeringen gedaan in het herstel en de veerkracht van lidstaten na de pandemie; het REPowerEU-plan werd geïntroduceerd om de energietransitie te versnellen; de Commissie zette extra in op de Green Deal om klimaatverandering tegen houden; en er kwam een aanpak voor een versteviging van de strategische autonomie. Het effect van deze voorstellen is inmiddels te zien in de dagelijkse politiek.

“As with any election, it will be a time for people to reflect on the State of our Union and the work done by those that represent them. But it will also be a time to decide on what kind of future and what kind of Europe they want.” - Ursula von der Leyen

De huidige Commissie, onder leiding van voorzitter Ursula von der Leyen, heeft haar stempel gedrukt op de EU. De grote hoeveelheid aan beleidsvoorstellen kent zijn weerga niet in vergelijking met eerdere Commissies. In 2024 verandert het politieke landschap. Op 6 juni 2024 zijn de Europese Parlementsverkiezingen en loopt de ambtsperiode van de huidige Commissie af. Nederland krijgt in 2024 een nieuwe regering.

Huis van de Nederlandse Provincies

Het Huis van de Nederlandse provincies (**HNP**) is de vooruitgeschoven post van de twaalf provincies en het IPO in de EU. Elk jaar wordt een werkplan opgesteld, dat richtinggevend is voor de HNP-activiteiten in Brussel voor het komende jaar. Op 17 oktober 2023 presenteerde de Europese Commissie haar werkprogramma (**ECWP**) voor 2024. De basis voor het HNP-werkplan is enerzijds het ECWP 2024 en anderzijds de twaalf provinciale coalitieprogramma's.

Wat de nationale en Europese verkiezingen gaan brengen, is moeilijk te voorspellen, maar het is zeker dat er over een jaar een nieuwe politieke werkelijkheid is, met een nieuwe samenstelling van het Parlement, een nieuw college van Eurocommissarissen en een nieuw kabinet. Voor provincies betekent dit dat zij al moeten nadenken over de periode ná 2024: welke strategische inzet willen provincies nu leveren richting de Europese instellingen en de nationale politiek in voorbereiding op de periode 2024 - 2029? Het werkplan dat voor u ligt, richt zich daarom op komend kalenderjaar én op de periode 2024 - 2029.

INLEIDING

Opbouw werkplan

Het HNP-werkplan 2024 bevat een selectie van de doorlopende en nieuwe commissievoorstellen uit het ECWP die in 2024 centraal staan. Doordat de ambtsperiode van de huidige Commissie afloopt, is het ECWP 2024 korter dan normaal. De Commissie heeft 18 nieuwe beleidsinitiatieven op zes grote ambities gepresenteerd voor het jaar 2024: (1) klimaat, (2) digitalisering, (3) economie, (4) veiligheid en defensie, (5) vaardigheden en (6) democratisering. Daarnaast zijn er 154 lopende beleidsvoorstellen waarover moet worden besloten.

De HNP-analyse van het ECWP 2024 staat in een aparte bijlage. In de analyse wordt, voor zover bekend, de impact voor provincies en de te ondernemen acties beschreven van de diverse Commissievoorstellen, in relatie tot de HNP-dossiers. Hierbij wordt het volgende onderscheid gemaakt:

- Nieuwe voorstellen: Europese wetgevingsvoorstellen, richtinggevend strategieën & mededelingen voor de EU-beleidskoers.
- Doorlopende voorstellen: Dossiers die in de onderhandelingsfase zitten en waarover nog geen definitief besluit is genomen.

Op de geselecteerde wetgevende voorstellen en belangrijke Europese beleidsvisies is of wordt toegewerkt naar een gezamenlijke positie, die richtinggevend is voor vervolgacties. Deze vervolgacties bestaan doorgaans uit het opstellen van een *position paper*, inhoudelijke inzet voorbereiding richting de Europese instellingen en het verder monitoren, signaleren en actief opvolgen van een bepaald initiatief.

Naast het werkplan wordt het HNP-bestuur regelmatig voorzien van een stand van zaken door middel van actuele lobbyfiches.

HNP-BESTUUR

Het HNP wordt bestuurd door dertien provinciale bestuurders: één bestuurder per provincie en één bestuurder namens het Interprovinciaal Overleg (**IPO**). Het bestuur heeft een voorzitter, een vicevoorzitter en een penningmeester. De HNP-coördinator is de ambtelijk secretaris. Vijf bestuursleden zijn lid van het dagelijks bestuur, een bestuurslid is lid van de Raad van Toezicht van Kenniscentrum Europa Decentraal (**KED**) en een bestuurslid is lid van de Council of European Municipalities and Regions (**CEMR**).

De HNP bestuurders hebben portefeuilles en functies in relevante bestuurlijke adviescommissies (**BAC's**) van het IPO, waarin zij de rol van EU-adviseur vervullen. Daarbij zijn ze vast of plaatsvervangend lid van het Europees Comité van de Regio's (**CvdR**) en hebben ze de mogelijkheid tot het verkrijgen van rapporteurschappen binnen deze CvdR-commissies. Bij voorkeur wordt er in deze functies gekeken naar een mogelijke koppeling met de provinciale portefeuille.

Bestuurlijke HNP-dossierhouder

De bestuurlijke HNP-dossierhouder behartigt het gedefinieerde gezamenlijk belang op een van de HNP-dossiers en wordt daarin ondersteund door een HNP-ambtelijk dossierhouder en een HNP-werkgroep (dossierteam). De bestuurlijke HNP-dossierhouder komt in actie wanneer het Brusselse beleidsproces om (re)actie vraagt of wanneer zaken vanuit de provincies moeten worden aangekaart in Brussel.

De bestuurlijke HNP-dossierhouders hebben beschikbaarheid in tijd om hun rol als dossierhouder te vervullen en de gezamenlijke provinciale belangen te behartigen bij de Europese instellingen en in Europese netwerken. Efficiënte combinaties tussen portefeuilles en functies versterken de provinciale lobby.

Zie hiernaast hoe de dertien HNP-bestuurders zich verdelen over de HNP-dossiers, lidmaatschappen van betreffende commissies in het CvdR, de IPO BAC's en het IPO-bestuur.

Dossierhouders Klimaat & Energie
Dossierhouders Digitalisering
Dossierhouders Regionale Economie
Dossierhouders Agrofood
Dossierhouders Duurzame & Gezonde Leefomgeving
Dossierhouders Circulaire Economie
Dossierhouders Mobiliteit

HUIS VAN DE **NEDERLANDSE**
PROVINCIES

BAC Ruimte en Leefomgeving
BAC Bereikbaarheid en Infrastructuur
BAC Landelijk Gebied
BAC Klimaat en Energie
BAC Regionale Economie en Cultuur
BAC Financiën en Openbaar Bestuur
IPO Bestuur

ip Interprovinciaal Overleg
The Association of Dutch Provinces

HNP-BESTUUR

Arthur van Dijk (Interprovinciaal Overleg)

- Commissaris van de Koning Provincie Noord-Holland
- HNP-voorzitter
- Lid HNP dagelijks bestuur (IPO)
- Europa-adviseur in het IPO-bestuur
- Vast lid SEDEC-commissie CvdR
- Voorzitter Nederlandse CvdR-delegatie

Ans Mol (Provincie Gelderland)

- Gedeputeerde
- HNP-vicevoorzitter
- Lid HNP dagelijks bestuur (Landsdeel Oost)
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Klimaat & Energie (n.t.b.)
- Lid IPO BAC Klimaat en Energie
- Plv. lid IPO BAC Ruimte en Leefomgeving
- Lid IPO-bestuur
- Vast lid ENVE-commissie CvdR

Wilfried Nielen (Provincie Zeeland)

- Gedeputeerde
- HNP-penningmeester
- Lid HNP dagelijks bestuur (Landsdeel Zuid)
- Lid IPO BAC Landelijk Gebied
- Plv. lid COTER-commissie CvdR

Mirjam Sterk (Provincie Utrecht)

- Gedeputeerde
- Lid HNP dagelijks bestuur (Landsdeel West)
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Duurzame en Gezonde Leefomgeving (n.t.b.)
- Plv. lid IPO BAC Bereikbaarheid en Infrastructuur
- Lid IPO BAC Landelijk Gebied
- Vast lid ENVE-commissie CvdR

Egbert van Dijk (Provincie Drenthe)

- Gedeputeerde
- Lid HNP dagelijks bestuur (Landsdeel Noord)
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Agrofood (n.t.b.)
- Lid IPO BAC Financiën en Openbaar Bestuur
- Lid IPO BAC Landelijk Gebied
- Plv. lid NAT-commissie CvdR

HNP-BESTUUR

Friso Douwstra (Provincie Fryslân)

- Gedeputeerde
- Lid CEMR
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Circulaire Economie (n.t.b.)
- Lid IPO BAC Ruimte en Leefomgeving
- Lid IPO BAC Regionale Economie en Cultuur
- Vast lid SEDEC-commissie CvdR

Elianne Demollin-Schneiders (Provincie Limburg)

- Gedeputeerde
- Lid Raad van Toezicht KED
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Digitalisering (n.t.b.)
- Lid IPO BAC Klimaat en Energie
- Plv. lid IPO BAC Financiën en Openbaar Bestuur
- Plv. lid CIVEX-commissie CvdR

Martijn van Gruijthuijsen (Provincie Noord-Brabant)

- Gedeputeerde
- Lid IPO BAC Regionale Economie en Cultuur
- Lid IPO BAC Financiën en Openbaar Bestuur
- Vast lid ECON-commissie CvdR

Mariëtte van Leeuwen (Provincie Zuid-Holland)

- Gedeputeerde
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Agrofood (n.t.b.)
- Lid IPO BAC Financiën en Openbaar Bestuur
- Lid IPO BAC Landelijk Gebied
- Vast lid NAT-commissie CvdR

Bram Schmaal (Provincie Groningen)

- Gedeputeerde
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Duurzame en Gezonde Leefomgeving (n.t.b.)
- Voorzitter IPO BAC Financiën en Openbaar Bestuur
- Lid IPO BAC Ruimte en Leefomgeving
- Lid IPO-bestuur
- Plv. lid CIVEX-commissie CvdR

HNP-BESTUUR

Erwin Hoogland (Provincie Overijssel)

- Gedeputeerde
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Mobiliteit (n.t.b.)
- Lid IPO BAC Regionale Economie en Cultuur
- Plv. lid IPO BAC Bereikbaarheid en Infrastructuur
- Plv. lid ECON-commissie CvdR

Esther Rommel (Provincie Noord-Holland)

- Gedeputeerde
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Circulaire Economie (n.t.b.)
- Lid IPO BAC Regionale Economie en Cultuur
- Lid IPO BAC Ruimte en Leefomgeving
- Lid IPO BAC Financiën en Openbaar Bestuur

Jan Klopman (Provincie Flevoland)

- Gedeputeerde
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Regionale Economie (n.t.b.)
- Lid IPO BAC Landelijk Gebied
- EU-adviseur en agendalid IPO BAC Regionale Economie en Cultuur
- Plv. lid COTER-commissie CvdR

Het HNP-bestuur in Brussel (27 september 2023):

GEZAMENLIJKE DOSSIERS

De twaalf provinciale collegeprogramma's, de IPO-agenda, de actuele Europese beleidsontwikkelingen en het ECWP 2024 zijn leidend voor de gezamenlijke prioritering van de provincies en daarmee voor de gezamenlijke dossiers van het HNP. De gezamenlijke dossiers sluiten aan op de kerntaken van de provincies.

Het grote aantal initiatieven, de onderwerpen, de complexiteit van het Europees beleidsproces en de Europese besluitvorming vragen om selectie en prioritering.

Binnen de gezamenlijke dossiers, ligt in 2024 vooral de nadruk op de strategische lobby voor de nieuwe Commissieperiode (2024-2029).

De gezamenlijke dossiers binnen het HNP hebben elk een HNP-werkgroep, een ambtelijke HNP-dossierhouder en een of twee bestuurlijke HNP-dossierhouders. Daarbij vindt er structureel afstemming plaats met het IPO om onder meer inhoudelijke standpunten te bepalen en de input vanuit de provincies te organiseren. Op doorsnijdende onderwerpen wordt synergie georganiseerd tussen de verschillende werkgroepen. Op inhoud wordt de samenwerking voortgezet met partners in het HNP.

GEZAMENLIJKE DOSSIERS

Klimaat & Energie

Het jaar 2024 staat vooral in het teken van de nieuwe klimaatdoelen richting 2040, die het lopende nationale klimaatakkoord - ondertekend door de provincies - kunnen beïnvloeden.

In 2024 wordt het EU-actieplan voor windenergie verder behandeld. Dit werd op 24 oktober 2023 gepubliceerd. Een belangrijk onderwerp, omdat provincies bevoegd zijn voor het toewijzen van locaties van windparken.

Daarnaast wordt de afwikkeling van de voorstellen gemonitord: de interne elektriciteitsmarkt, energieprestatie gebouwen en de gemeenschappelijke regels rond hernieuwbare energie.

In 2024 is het doel om als lid van de CEMR een grotere rol te spelen op het vlak van energie.

Inzet Commissiefase 2024-2029:

- Regionaal maatwerk en haalbaarheid wordt voorop gesteld bij de totstandkoming en uitvoering van het klimaatdoel voor 2024, als tussendoel richting 2050.
- Provincies pleiten voor voldoende financiering en mogelijkheden uit Europese programma's voor innovaties, technologische ontwikkeling, bottom-up projecten en pilots ter bevordering van de energietransitie.
- Provincies vragen aandacht voor meer kwalitatieve in plaats van kwantitatieve normering en doelstellingen inzake klimaat en energie. Dit om een gebiedsgerichte aanpak mogelijk te maken, rekening houdend met de schaarse ruimte.
- Provincies vragen de Commissie om een versterking van de (grensoverschrijdende) energie-infrastructuur binnen de EU, om de verduurzaming van de energievoorziening te bevorderen en de afhankelijkheid van derde landen te verminderen.

GEZAMENLIJKE DOSSIERS

Regionale Economie

In 2024 staan de volgende items op de agenda: de evaluaties van de herstel- en veerkrachtfaciliteit en het Europees fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO). Op deze evaluaties wordt inbreng geleverd, want ze zijn belangrijk voor het debat over de toekomst van Europese investeringsfondsen. Daarnaast gaat in 2024 het nieuwe meerjarig financieel kader (MFK) van start met mogelijk nieuwe eigen EU-middelen.

In 2024 ligt de nadruk op de voorbereiding van de lobby voor behoud van het cohesiebeleid in de periode 2028-2034. Ten eerste wordt het mandaat voor deze lobby bestuurlijk herbevestigd, door een *position paper* te laten vaststellen in het IPO. Ten tweede wordt een aansprekende brochure gemaakt, waarin voorbeeldprojecten zijn opgenomen die tot stand zijn gekomen dankzij het EFRO.

Voor de lobby is het goed om als provincies de krachten te bundelen en hetzelfde geluid te laten horen. Het HNP zoekt daarom ook de samenwerking met andere belanghebbende partners, zoals de VNG en de Europa-brede #CohesionAlliance.

Inzet Commissiefase 2024-2029:

- Minimaal behouden van het aandeel voor meer ontwikkelde regio's en voor overgangsregio's binnen structuurfondsen. Het initiatief 'do no harm to cohesion' blijven ondersteunen, maar de focus op uitsluitend armere lidstaten te keren.
- Er zijn meer middelen nodig voor Europese, interregionale samenwerking: in het bijzonder voor grensoverschrijdende, interregionale en transnationale samenwerking. Het instrument *Interregional Innovation Investments* (I3) moet worden behouden.
- Regionaal zeggenschap en maatwerking zijn nodig in de uitvoering van de programma's.
- Er zijn voldoende investeringsmiddelen nodig voor het realiseren van de klimaatopgave en groene transitie.
- Meer vereenvoudigde regelgeving voor een verbeterde implementatie.
- Verbeterde coherentie tussen het cohesiebeleid, de cohesiefondsen en het overige EU-beleid en instrumentarium.

GEZAMENLIJKE DOSSIERS

Digitalisering

In 2024 worden er geen nieuwe, voor provincies relevante voorstellen vanuit de Commissie gedaan op dit dossier. De monitoring van relevante digitaliseringsvoorstellen wordt belegd binnen het dossier Regionale Economie. Zodat opgedane kennis, de structuren en de contacten beschikbaar zijn, als de Europese actualiteit hierom vraagt.

Digitalisering is de afgelopen jaren in iedere provincie belangrijker geworden. Er zijn tussen 2019 en 2023 veel Europese voorstellen verschenen - van artificiële intelligentie, tot data en cyberveiligheid. Wetgeving die (in)direct impact heeft op de provincies en waarop het HNP tijdig gemonitord, gesignaleerd en input heeft gegeven.

Inzet Commissiefase 2024-2029:

- Aandacht bij de EU-instellingen voor een gebiedsgerichte invulling van de Europese ambities inzake digitalisering, met de nadruk op dat EU-wetgeving en kaders uitvoerbaar blijven voor provincies.
- Provincies vragen extra steun (financieel/ juridisch) voor de centrale rol die het mkb speelt in de regionale digitale transitie; ook gezien hun bijdragen aan het versterken van het regionaal verdienvermogen.

GEZAMENLIJKE DOSSIERS

Agrofood

In 2024 worden een nieuwe Europese eiwitstrategie en (hoewel nog onzeker) een voorstel voor een juridisch kader voor duurzame voedselsystemen verwacht. Gezien het belang voor provincies, worden deze voorstellen nauwgezet gemonitord en opgevolgd om te beïnvloeden. Daarnaast wordt een evaluatie van de nitraatrichtlijn verwacht. In samenwerking met de werkgroep DGLO wordt hier input op geleverd.

In 2024 worden de laatste voorstellen van de ‘van boer tot bord’-strategie en de biodiversiteitsstrategie uitonderhandeld door de Europese instellingen: de natuurherstelwet, de verordening betreffende nieuwe genomische technieken en het voorstel voor duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Het HNP monitort dit.

Daarnaast monitoren we actuele ontwikkelingen in de EU over de status van beschermde diersoorten zoals wolven. In 2024 en 2025 zijn er momenten om het huidige gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) te evalueren, zodat hier lessen uit te trekken zijn voor het volgende GLB, na 2027. Indien die lessen in te zetten zijn voor een volgend GLB, zullen we hier aandacht voor vragen.

Inzet Commissiefase 2024-2029:

- Bij de ontwikkeling van EU-beleid inzake duurzame voedselsystemen, vragen provincies aandacht voor de faciliterende rol die zij vervullen bij de realisatie van integrale voedselketens en de totstandkoming van kringlooplandbouw.
- Er moet ruimte zijn voor regio's om duurzame landbouw te bereiken met verschillende transitiepaden op maat, van innovatieve intensieve land- en tuinbouw tot extensieve, natuurinclusieve land- en tuinbouw.
- De administratieve lasten voor de landbouw in transitie moeten worden verlicht, om te zorgen dat er een verdienmodel blijft bestaan voor Europese boeren. Hierbij moet ook aandacht komen voor de bestaanszekerheid van de jonge, toekomstgerichte Europese boer en de stimulerende rol die regio's hierin kunnen spelen.
- Provincies constateren dat de EU in de uitwerking van het huidige GLB teveel stuurt op kwantitatieve doelen en bepleiten om kwalitatieve doelen en regionaal maatwerk voorop te stellen.

GEZAMENLIJKE DOSSIERS

Duurzame en Gezonde Leefomgeving

In 2024 wordt een niet-wetgevend initiatief verwacht voor waterbestendigheid, gelinkt aan waterveiligheid, waterschaarste en droogte. Daarnaast komt er een evaluatie over de toepassing van het 'vervuiler betaalt'-principe en de impact hiervan op het milieu. Verder staat de evaluatie van de nitraatrichtlijn centraal. Het is belangrijk om hierop input te leveren als provincies, gezien de uitvoering van Nederlandse actieprogramma betreffende de nitraatrichtlijn (2022-2025).

De volgende dossiers worden verder behandeld in 2024 en nauwgezet gevolgd: de bodemmonitoringsrichtlijn, de herziening van de stoffenlijst (REACH), de richtlijn geïntegreerd waterbeheer, de luchtkwaliteitsrichtlijn en de richtlijn industriële emissies.

Onder de noemer van het Europese '*Blue deal*'-initiatief, wordt er aandacht gevraagd voor een overkoepelend EU-waterbeleid, dat waterschaarste, waterkwaliteit en droogte omvat. Het verwachte Commissievoorstel inzake de waterbestendigheid is hiervoor een belangrijk startschot. Dit initiatief raakt mogelijk aan de provinciale taken om te voorzien in een veilige en duurzame drinkwatervoorziening en het grondwaterbeleid. Provincies ondervinden daarnaast de gevolgen van structurele droogte.

De negatieve effecten van verontreinigende stoffen en chemicaliën als glyfosaat en PFAS worden steeds duidelijker. In de EU wordt er gesproken over uniforme toepassingen van deze stoffen in EU-lidstaten om een gelijkspelveld te creëren. Dit vraagt om een standpunt van provincies.

Inzet Commissiefase 2024-2029:

- Meer aandacht voor de implementatie en regionale uitvoerbaarheid van Europese milieuregelgeving.
- De milieupgaven voor bodem, water en lucht vertonen een dermate overlap, dat dit vraagt om meer EU-coördinatie en afstemming.
- Bij het implementeren van EU-milieubeleid op provinciaal niveau, moet er een juiste balans tussen landbouw, natuur, industrie, stad en land worden gevonden, met voldoende ruimte voor regionaal maatwerk.

GEZAMENLIJKE DOSSIERS

Circulaire Economie

In 2024 worden geen nieuwe voorstellen verwacht inzake circulaire economie. De volgende onderwerpen worden het komend jaar verder behandeld: de wet kritieke grondstoffen, de kaderrichtlijn afval en de verordening verpakking en verpakkingsafval. Daarnaast zien we een positieve trend, namelijk dat circulaire economie als opgave steeds meer in andere beleidsopgaven wordt geïntegreerd.

2024 staat in het teken van de verdere implementatie van de Europese wetgeving over circulaire economie. Provincies willen de Commissie, mede door een bijdrage aan EU-consultaties en ervaringen uit de regio, voorzien van gerichte input. Hiervoor wordt met het IPO samengewerkt.

Inzet Commissiefase 2024-2029:

- Kies voor een regionale aanpak van de circulaire transitie.
- Vergroot de marktkansen voor circulaire producten en promoot circulaire businesscases.
- Maak ruimte voor opschaling van circulaire innovaties.
- Maak afvalstoffenstromen (ook grensoverschrijdend) meer inzichtelijk.
- Meer samenhangend en geïntegreerd beleid is nodig voor de chemische industrie in relatie tot de circulaire economie.
- Er is meer aandacht nodig voor circulariteit. Zonder een grondstoffentransitie, komen de klimaatdoelen in de knel. Er wordt gekeken naar het ontwerp en de beginfase van circulaire economie, inclusief het design van producten en repareerbaarheid. Dit zorgt voor afvalreductie en hierdoor neemt de vraag naar grondstoffen af.

GEZAMENLIJKE DOSSIERS

Mobiliteit

De Europese Commissie blijft in 2024 actief inzetten op initiatieven die voortkomen uit de slimme en duurzame mobiliteitsstrategie. Provincies volgen voorstellen gericht op gecombineerd transport tussen lidstaten, rapportagevereisten in transport en de mogelijke opvolging van een Europese fietsverklaring, die nog worden verwacht.

Door de Europese instellingen wordt er in 2024 vooral gewerkt aan de afronding van voorstellen die in een eerder stadium zijn gepresenteerd, zoals de herziening van het trans-Europese transportverordening (TEN-T) en een gemeenschappelijke Europese dataruimte voor mobiliteit.

De besluitvorming rondom TEN-T wordt naar verwachting in 2024 afgerond. Een transitie die hierbij belangrijk is, is de *modal shift*, waarbij vervoer over de weg zoveel mogelijk wordt vervangen door vervoer over spoor en water, om klimaatverandering en congestie aan te pakken. De monitoring van de besluitvorming wordt vervolgd en indien nodig zullen opnieuw lobbyacties plaatsvinden.

Daarnaast is in het bijzonder aandacht voor de versterkte rol van de stad en de bijbehorende vereisten voor stedelijke knooppunten, zoals de *Sustainable Urban Mobility Programmes* (SUMP).

In samenwerking met organisaties zoals ERRIN, POLIS en de CPMR-Noordzeecommissie, zetten de provincies in op beleid dat goed uitvoerbaar is voor provincies en regio's. Zo wordt er actief gemonitord en gesignaleerd op ontwikkelingen in 2024 rondom nieuw EU-beleid voor de fiets en initiatieven om 2024 het Europees jaar van de fiets te maken.

Inzet Commissiefase 2024-2029:

- Meer aandacht voor de implementatie en regionale uitvoerbaarheid van Europese transport wetgeving.
- Aandacht voor multimodaliteit in zowel verstedelijkte als plattelandsregio's met slim ruimtegebruik.
- Europese investeringen vanuit programma's, zoals de *Connecting Europe Facility* (CEF), om (grensoverschrijdende) bereikbaarheid te verbeteren.

TERUGBLIK 2023

Het HNP organiseert gedurende het jaar diverse evenementen en bijeenkomsten. Hiermee worden de contacten onderhouden met zowel de achterban in de provincies, als met het internationale netwerk van Europese instellingen, regio's, partners en koepelorganisaties in Brussel. In 2023 zijn er meerdere succesvolle evenementen georganiseerd vanuit het HNP. Dit naast lobbyactiviteiten in de gezamenlijke dossiers waarvan gedurende het jaar verslag wordt gedaan (HNP-lobbyfiches).

Themabijeenkomst: The future of plastics is now!

Samen met het European Chemical Regions Network, organiseerde de HNP-werkgroep Circulaire Economie op 9 februari op het HNP een bijeenkomst over het nieuwe EU-pakket voor plastics. De centrale vraag was: Hoe kunnen we op duurzame en circulaire wijze met plastics omgaan?

Verkiezingsdebat Provinciale Statenverkiezingen

Op 15 februari organiseerden het HNP en nieuwswebsite Brusselse Nieuwe een verkiezingsdebat rondom de PS-verkiezingen 2023. Zeven kandidaten voor de Eerste Kamer en kandidaat-statenleden debatteerden over onderwerpen die op regionaal, nationaal en Europees niveau spelen.

Verkiezingsavond Provinciale Statenverkiezingen

Samen met Holland House Brussels organiseerde het HNP op 15 maart een verkiezingsavond rondom de PS-verkiezingen 2023. Het hele Nederlandse netwerk in Brussel was uitgenodigd. De plaatsvervangend ambassadeur van Nederland in België deed het voorwoord.

Bezoek van Haagse provincielobbyisten, IPO en BIJ12

Op 16 maart zijn de collega-provincielobbyisten uit Den Haag en op 17 mei medewerkers van IPO en BIJ12 bij het HNP langs geweest. De Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de EU, de Europese Commissie, het CvdR en Noordrijn-Westfalen werden eveneens bezocht.

TERUGBLIK 2023

Overhandiging HNP/VNG Europeaniseringsonderzoek

De Universiteit Utrecht onderzoekt in opdracht van de VNG en het HNP hoe Nederlandse provincies en gemeenten inspelen op Europese integratie. De overhandiging aan de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken, Hanke Bruins Slot, vond op 22 mei plaats.

Werkbezoek aan provincie Overijssel

Elk jaar brengt het HNP een werkbezoek aan een provincie. Op 29 en 30 juni werd de provincie Overijssel bezocht, waar de innovatiecentra Polymer Science Park en Perron 038 werden bezocht. Tot slot ging het HNP op koesaafari. De bezochte projecten ontvangen EU-subsidies.

Themabijeenkomst: De toekomst van cohesiebeleid

Samen met de VNG, organiseerde de HNP-werkgroep Regionale Economie op 14 september een bijeenkomst over de toekomst van het Europese cohesiebeleid. Het doel was de belangen in kaart te brengen, om zo tot een gezamenlijk standpunt voor de periode na 2027 te komen.

HNP & ITEM Side Event: Duurzame Mobiliteit

Op 27 september kwamen Europese politici, experts, beleidsmakers en studenten samen om te discussiëren over de toekomst van duurzame infrastructuur en mobiliteit in Nederland, België en Duitsland. Het HNP organiseerde dit event met het ITEM-expertisecentrum.

Ochtendbijeenkomst met het Rijk (EWRC)

Tijdens de jaarlijkse Europese Week van Regio's en Steden (EWRC) in Brussel kwamen politici uit gemeenten en provincies op 11 oktober bijeen op de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de EU (PV NL EU) voor een ochtendbijeenkomst met het HNP.

TERUGBLIK 2023

EU-introductieprogramma voor provincies (EWRC)

Op 11 oktober ging het EU-introductieprogramma van start voor provinciebestuurders, statenleden en medewerkers. Het HNP lanceerde het digitale "HNP EU-handboek", een handzame tool dat dient als vertrekpunt voor informatie over de EU én de provinciale inzet in de EU.

“Meet the Dutch Provinces & Partners” (EWRC)

Het HNP organiseerde samen met zijn zeven partners een grote netwerkavond op 11 oktober. Met 500 aanwezigen uit Nederlandse provincies en het Brusselse netwerk, was het een succes. Diederik Samsom, kabinetschef van Eurocommissaris Wopke Hoekstra, was de *keynote* spreker.

Naast evenementen, heeft het HNP in 2023 actief input geleverd op CvdR-adviezen, door de Nederlandse rapporteurs op de betreffende adviezen te ondersteunen.

Advies: Uitvoering herstel- en veerkrachtfaciliteit

Op 8 februari werd het advies van Rob Jonkman, wethouder van de gemeente Opsterland, over het evaluatieverslag over de uitvoering van de herstel –en veerkrachtfaciliteit unaniem aangenomen in het CvdR. Het IPO, het HNP en de VNG hebben succesvol samengewerkt en gebruik gemaakt van elkaars expertise. Zo was de expert van HNP-huize.

Advies: “Do no harm to cohesion”-principe

Op 24 mei stemde het CvdR unaniem in met het advies over het “do no harm to cohesion”-principe, van Michiel Rijsberman, voormalig gedeputeerde voor de provincie Flevoland. Het principe wordt mogelijk in al het EU-beleid opgenomen. Dit heeft impact op innovatieprogramma's, die momenteel op 'excellentie' zijn gebaseerd.

COMMUNICATIE EN EVENEMENTEN

In 2023 zijn de vruchten geplukt van de verstevigde inzet op de communicatie, intern en extern. Hierdoor heeft het HNP zijn zichtbaarheid (in de EU én in Nederland) en het netwerk vergroot. In aanloop naar een tijd van verkiezingen en veranderingen, is het van belang dat de zichtbaarheid en het netwerk worden ingezet om de provinciale EU-belangen te behartigen, nu ideeën over de toekomst van Europa nog in de maak zijn.

Interne informatievoorziening

De online, integrale werkomgeving in Teams is volledig uitgebouwd. De interne uitwisseling van informatie is daardoor verder geprofessionaliseerd. Het is voor nieuwe HNP-collega's en collega's in de provinciehuizen en op het IPO makkelijker geworden om aan te haken bij het werk van het HNP. Dit gebeurt nu op grote schaal, mede door het bezoek van de provinciellobbyisten, het IPO en BIJ12 aan het HNP. Sinds de pandemie weten medewerkers elkaar beter te vinden, wat in 2024 goed is te gebruiken voor de strategische lobby en in de promotie van HNP-evenementen.

De HNP Radar biedt een overzicht van lopende activiteiten van de Commissie, het Parlement, de Raad en het CvdR op de gezamenlijke dossiers. De Radar is in 2023 verder uitgebouwd en inmiddels een vast onderdeel van het wekelijkse HNP-werkoverleg. Er loopt een pilot met de HNP-werkgroepen Agrofood en DGLO om de Radar interactief te maken en daarmee de interne informatievoorziening verder te voeden. In 2024 wordt de interactieve Radar beschikbaar voor alle HNP-werkgroepen.

Er is een extern en intern onderzoek gedaan naar de digitale toegankelijkheid van de website van het HNP, in overeenstemming met de huidige wetgeving voor online overheidsdiensten. Op basis van deze uitkomsten, wordt de website in 2024 aangepast. De website moet voor het einde van 2024 (grotendeels) digitaal toegankelijk zijn.

Externe zichtbaarheid

Om de nieuwe statenleden en bestuurders een handzame tool te bieden om meer over de EU en de provinciale inzet te weten te komen, heeft het HNP tijdens de EWRC de eerste editie van het digitale “HNP EU-Handboek” gepresenteerd. In 2024 wordt het handboek geëvalueerd op het gebruik en de inhoud.

In samenwerking met Statenlidnu, wordt het handboek een standaard onderdeel van het inwerkprogramma van statenleden. Daarbij denkt het HNP mee over het vergroten van EU-bewustwording en kennis bij Statenleden. Hierbij wordt gedacht aan het leveren van input voor een EU-workshop, waarin Statenleden kennis maken met EU-beleid, financiering of de invloed van Europa op de provincies. Statenleden worden via reguliere kanalen op de hoogte gehouden van HNP- en EU gerelateerde activiteiten.

COMMUNICATIE EN EVENEMENTEN

De inzet van sociale media is sinds 2023 verstevigd en heeft geleid tot een verdubbeling van het aantal volgers. In 2024 laat het HNP de aanwezigheid op sociale media verder groeien en zal deze zichtbaarheid inzetten voor de gezamenlijke, provinciale lobby.

In 2023 lieten we de COVID19-pandemie achter ons en was er veel mogelijk. Dit heeft geleid tot een flink aantal evenementen en bijeenkomsten (zie Terugblik). Hierdoor is het netwerk verder uitgebreid en vormt een goede basis om in 2024 te benutten. Het grootste HNP-evenement vond plaats tijdens de EWRC: zo'n 300 statenleden, provinciebestuurders en provincied medewerkers kwamen naar Brussel voor een HNP EU-introductieprogramma. 's Avonds sloten 200 genodigden uit het Brusselse netwerk aan. Het was voor het eerst dat provincies gezamenlijk met hun zeven partners een netwerkevenement in de EWRC organiseerden. Er zijn veel nieuwe contacten gelegd.

Evenementen 2024

Het voornemen is om tijdens de EWRC 2024 een inhoudelijk programma te verzorgen voor provinciebestuurders en statenleden over de Europese actualiteit en provinciale inzet. Ook wordt een gezamenlijk netwerkevenement voorbereid. Er wordt opnieuw een ochtendbijeenkomst met de PV NL EU georganiseerd tijdens de EWRC 2024.

In aanloop naar het Provinciale Statenverkiezingsdebat op 15 februari 2023, is in samenwerking met nieuwswebsite Brusselse Nieuwe en het Europees Parlement een podcastreeks gemaakt. De ervaringen worden in 2024 gebruikt om wederom met Brusselse Nieuwe een podcastreeks te maken, nu in aanloop naar de Europese Parlementsverkiezingen op 6 juni 2024. Regionale politici worden uitgenodigd. Als afsluiter van de podcastreeks, organiseert het HNP op 16 mei 2024 een Europees Verkiezingsdebat bij het Nederlands Instituut voor Beeld & Geluid in Hilversum met de Nederlandse EP-lijsttrekkers. Moderator is Twan Huys. Het HNP staat in contact met de NPO over een live uitzending.

Na de Europese Parlementsverkiezingen, zal het HNP de banden met het Europees Parlement aanhalen. Een bijeenkomst op het HNP wordt voorzien voor alle verkozen Nederlandse Europarlementariërs en hun medewerkers. Dit is een uitgelezen moment elkaar beter te leren kennen. Zij zijn welkom op de HNP-evenementen tijdens de EWRC.

Verder worden de HNP-themabijeenkomsten voortgezet. Deze dienen specifiek om de provinciale lobby te versterken, door standpunten op EU-dossiers te verzamelen voor de periode 2024-2029 en Europese, nationale en decentrale actoren samen te brengen.

EUROPEES COMITÉ VAN DE REGIO'S

Het Europees Comité van de Regio's is het adviesorgaan waar lokale en regionale overheden hun stem laten horen in het besluitvormingsproces van de EU.

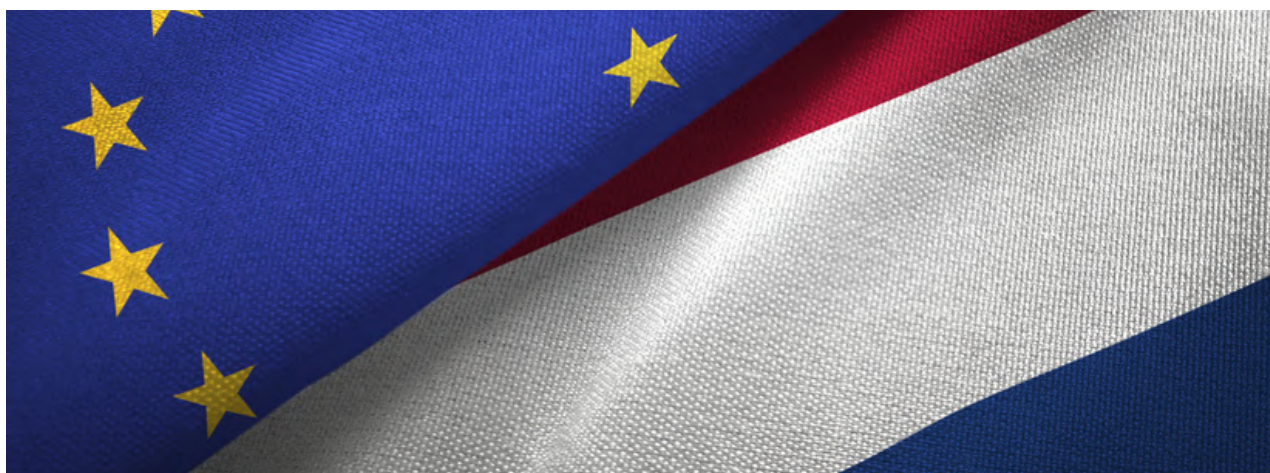
De Europese Commissie, het Europees Parlement en de Raad raadplegen het Comité over nieuwe voorstellen op terreinen die raken aan lokaal en regionaal beleid. Zo bereidt het Comité adviezen voor op het gebied van milieu, economische en sociale cohesie, grensoverschrijdende samenwerking, (trans-Europees) transport, volksgezondheid, onderwijs en cultuur, werkgelegenheid en sociaal beleid. Daarnaast kan het Comité ook op eigen initiatief adviezen uitbrengen.

Het Comité bestaat uit 329 lokale en regionale vertegenwoordigers, die voor een periode van vier jaar worden benoemd door de Raad.

Nederlandse delegatie

Nederland heeft twaalf leden en twaalf plaatsvervangende leden die zitting hebben in het Comité. De helft daarvan bestaat uit provinciale bestuurders, de andere helft wordt gevormd door gemeentelijke bestuurders. Arthur van Dijk, de HNP-voorzitter en Commissaris van de Koning, is voorgedragen als nieuwe voorzitter van de Nederlandse delegatie. De vicevoorzitter is Ellen Nauta, burgemeester van de gemeente Hof van Twente. De delegatie wordt ondersteund door twee ambtelijke delegatie-coördinatoren vanuit het IPO en de VNG.

De Nederlandse delegatie werkt op basis van een eigen jaarplan en werkkalender met gezamenlijke dossiers voor de huidige mandaatperiode 2020-2025. De Nederlandse delegatie heeft de laatste jaren meerdere rapporteurs geleverd voor het opstellen van inhoudelijke adviezen, die aansluiten bij de prioriteiten van het HNP. Deze werkwijze wordt in 2024 gecontinueerd.

FINANCIERING 2024

Baten (€)	
Bijdragen provincies en IPO	€930.046
Bijdragen geassocieerde partners	€85.581
Ottrekking aan de vervangingsreserve	€48.200
Totaal	€1.063.827

Bijdrage (€) per statutair lid	
IPO	€71.542
Noord-Holland	€71.542
Zuid-Holland	€71.542
Utrecht	€71.542
Flevoland	€71.542
Groningen	€71.542
Fryslân	€71.542
Drenthe	€71.542
Gelderland	€71.542
Overijssel	€71.542
Zeeland	€71.542
Noord-Brabant	€71.542
Limburg	€71.542

Lasten (€)	
Huisvestingskosten	€518.700
Personeelsgebonden kosten	€295.600
Gezamenlijke activiteiten	€63.300
ICT	€74.400
Informatieverzameling / Info-abonnementen	€40.000
Accountant	€17.800
Afschrijvingskosten	€48.200
Storting vervangingsreserve	€1.827
Storting bestemde fondsen	€4.000
Totaal	€1.063.827

Bijdrage (€) per geassocieerde partner	
FoodNL	€9.509
NG4	€28.527
ECRN	€19.018
NBTC	€19.018
UASNL	€9.509

EUROPESE AFKORTINGENLIJST

Het Europese werkveld voor provincies kent een eigen set van afkortingen en jargon. De meest voorkomende afkortingen worden hier uitgelegd.

- **AAC** - Ambtelijke Adviescommissie van het IPO.
- **BAC** - Bestuurlijke Adviescommissie van het IPO.
- **CEMR** - Council of European Municipalities and Regions, netwerkorganisatie van lokale en regionale overheden in de EU.
- **CPMR** - Conference of Peripheral Maritime Regions, netwerkorganisatie voor maritieme regio's in de EU.
- **CvdR** - Europees Comité van de Regio's, officieel adviesorgaan in het besluitvormingsproces van de EU, waar lokale en regionale overheden in deelnemen. Regionale en lokale politici organiseren zich in de verschillende commissies en komen zo tot adviezen.
 - **CIVEX** - Commissie Burgerschap, Governance, Institutionele en Externe Aangelegenheden
 - **COTER** - Commissie Territoriale Samenhang en EU-begroting
 - **ECON** - Commissie Economisch Beleid
 - **ENVE** - Commissie Milieu, Klimaatverandering en Energie
 - **NAT** - Commissie Natuurlijke Hulpbronnen
 - **SEDEC** - Commissie Sociaal Beleid, Onderwijs, Werkgelegenheid, Onderzoek en Cultuur
- **DG's** - Directoraten-Generaal, de “ministeries” van de Europese Commissie die het Europese beleid ontwikkelen. Een DG staat onder leiding van een directeur-generaal.
- **EC** - Europese Commissie, ook wel de Commissie of het College genoemd. De Europese Commissie heeft het initiatiefrecht binnen de Europese besluitvorming en bestaat uit 27 Eurocommissarissen, uit elke lidstaat één.
- **ECRN** - European Chemical Regions Network, geassocieerd HNP-partner.
- **ECWP** - Werkplan van de Europese Commissie, dat elk jaar verschijnt.
- **EP** - Europees Parlement, het enige direct verkozen EU-orgaan. Samen met de Raad, vormt het EP de wetgevende macht in de EU: ze keuren nieuwe wetgeving goed.
- **ERRIN** - European Regions Research and Innovation Network, netwerkorganisatie voor innovatieve regio's in de EU.
- **EU** - Europese Unie, een supranationale/intergouvernementele organisatie die uit 27 Europese lidstaten bestaat en Europees beleid maakt.
- **EWRC** - Europese Week van Regio's en Steden, het grootste jaarlijkse evenement in Brussel gewijd aan regionaal beleid. Het vindt half-oktober plaats.

EUROPESE AFKORTINGENLIJST

- **Food NL** - Alliantie van drie triple helix agrifood-regio's in Nederland (Agrifood Capital, Greenport Venlo en Regio Foodvalley), geassocieerd HNP-partner.
- **HNP** - Huis van de Nederlandse Provincies, de vooruitgeschoven post van de twaalf provincies en het IPO in de EU (Brussel).
- **IPO** - Interprovinciaal Overleg, behartigt de gezamenlijke belangen van de twaalf provincies in Nederland (Den Haag).
- **ITEM** - Institute for Transnational and Euregional cross border cooperation and Mobility, het expertisecentrum van de Universiteit Maastricht voor grensoverschrijdende samenwerking en partner van het HNP.
- **KED** - Kenniscentrum Europa Decentraal, de juridische vraagbaak voor Nederlandse decentrale overheden over Europees recht en beleid.
- **NBTC** - Nederlands Bureau voor Tourisme & Congressen, geassocieerd HNP-partner.
- **NG4** - Cities Northern Netherlands EU Office, geassocieerd HNP-partner.
- **POLIS** - Netwerk van Europese steden en regio's die samenwerken om innovatieve technologieën en beleid voor lokaal vervoer te ontwikkelen.
- **Plv.** - Plaatsvervangend
- **PV NL EU** - Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de EU, de Nederlandse “ambassade” voor de EU in Brussel.
- **Raad** - De Raad van de EU, ook wel de Raad van Ministers genoemd. De Raad bestaat uit tien verschillende configuraties, per onderwerp komen de betreffende 27 vakministers bijeen. De Raad vormt met het EP de wetgevende macht.
- **UASNL** - Universities of Applied Sciences Netherlands, het Europese samenwerkingsverband van negentien Nederlandse hogescholen, geassocieerd HNP-partner.
- **VNG** - Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de belangenorganisatie en het kennisplatform voor alle Nederlandse gemeenten.
- **UvW** - Unie van Waterschappen, de koepel van de Nederlandse waterschappen.

Het HNP-werkplan 2024 is vastgesteld door het
HNP-bestuur op 30 november 2023.

BIJLAGE: HNP-ANALYSE VAN HET WERKPROGRAMMA VAN DE EUROPESE COMMISSIE (ECWP) 2024

De Europese Commissie heeft in het werkprogramma (EWCP) 2024 verschillende voorstellen gedaan. Deze vormen de basis voor onze inhoudelijke HNP agenda in 2024.

KLIMAAT EN ENERGIE

Onderwerp	Initiatief Europese Commissie	Impact provincies	Raakvlak dossiers	Status voorstel	Actie	IPO
Nieuwe voorstellen						
Emissies	Klimaatdoel 2040	Provincies spelen bij het realiseren van het klimaatdoel; een belangrijke rol en nemen hierin hun verantwoordelijkheid. Provincies hebben als middenbestuur een faciliterende rol als aanjager en gesprekspartner richting gemeenten en bedrijven, en ook een sturende rol als regionale overheid. De nieuwe klimaatdoelen zullen integraal in het beleid en handelen moeten worden doorgevoerd.	DGLO	<i>Niet-wetgevend.</i> Q1 2024	Monitoren en in overleg met IPO, achterhalen wat de consequenties zijn. Inbreng leveren richting EU-instellingen: Raad, EP en het CvdR.	AAC/BAC: K&E
Doorlopende voorstellen						
Hernieuwbare energie	Europees actieplan windenergie	Windenergie levert een belangrijke bijdrage aan de doelstellingen voor duurzame elektriciteit. Provincies zijn bevoegd gezag als het gaat om de locatie van windparken. Windenergie als hernieuwbare bron, met behoud van het open landschap zijn belangrijke opgaven voor provincies.	DGLO	<i>Niet-wetgevend.</i> COM(2023)669 final Publicatie: 24-10-2023	Monitoren en gezamenlijke inbreng leveren bij EU-instellingen: Raad, EP en het CvdR Hiervoor in overleg treden met de VNG.	AAC/BAC: K&E
Elektriciteitsmarkt	Herziening van de Europese regelgeving inzake de interne elektriciteitsmarkt	De provincies zijn betrokken bij de ruimtelijke ordening en de vergunningverlening van hernieuwbare energieprojecten. Daarnaast worden er via de RES'en hernieuwbare energie (zon/wind) ruimtelijk ingepast. Provincies spelen een belangrijke rol bij het versnellen van de marktintroductie van hernieuwbare energie.	Regionale Economie	<i>Wetgevend, inclusief impact assessment.</i> COM(2023)148 final Publicatie: 14-03-2023	Behandeling van het dossier verder monitoren.	AAC/BAC: K&E
Energie efficiëntie	Voorstel inzake energieprestaties gebouwen (herschikking).	Voortzetting Werkplan 2023: relatie met de voorgestelde renovatiegolf. Provincies zijn in hun intermediaire rol nauw betrokken bij de nationale uitvoering en realisering van de doelstellingen. Ook hebben overheidsgebouwen een voorbeeldfunctie.	DGLO	<i>Wetgevend</i> COM(2021)802 final 2021/0426 (COD) Publicatie: 15-12-2021	Dossier verder monitoren en bezien of input nodig is o.b.v. analyse van inhoudelijke experts provincies i.v.m. de <i>Renovation Wave</i> .	AAC/BAC: K&E
Hernieuwbare energie	Voorstel betreffende de interne markten voor hernieuwbare gasen en aardgas en voor waterstof (herschikking).	Verscheidende Nederlandse provincies zijn aangemerkt als hydrogen valleys (naast andere hydrogen hubs).	Circulaire Economie	<i>Wetgevend</i> COM(2021)804 final 2021/0424 (COD) Publicatie: 15-12-2021	Behandeling dossier verder monitoren o.b.v. de geleverde input in 2023.	AAC/BAC: K&E
	Voorstel betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markten voor hernieuwbare en natuurlijke gasen en voor waterstof.	Bepalingen uit richtlijn moeten worden verwerkt in regionale/provinciale energieprogramma's.	Circulaire Economie	<i>Wetgevend</i> COM(2021)803 final 2021/0425 (COD) Publicatie: 15-12-2021	Signaleren en monitoren.	AAC/BAC: K&E

REGIONALE ECONOMIE

Onderwerp	Initiatief Europese Commissie	Impact provincies	Raakvlak dossiers	Status voorstel	Actie	AAC's/BAC's
Nieuwe voorstellen						
Strategische autonomie	Advanced materials for industrial leadership	Er zijn nieuwe geavanceerde materialen nodig om beter presterende en duurzame producten te ontwikkelen en om schaarse hulpbronnen te vervangen. Dergelijke materialen maken deel uit van de oplossing voor onze regionale industriële en maatschappelijke uitdagingen. Bezien hoe dit voorstel zich verhoudt tot het Europese industriebeleid en welke gevolgen dit heeft voor MKB'ers, bedrijven en kennisinstellingen in de regio.	Klimaat& Energie	<i>Niet wetgevend</i> Publicatie: Q1 2024	Monitoren	AAC/BAC: RE&C
RRF	Tussentijdse evaluatie van de Recovery and Resilience Facility	De evaluatie van de uitvoering van het RRF is belangrijk voor provincies omdat, zal worden beoordeeld in hoeverre de doelstellingen zijn bereikt, of er aantoonbare Europese meerwaarde is en hoe efficiënt de acties tot nu toe zijn geweest. De acties voortkomend uit het Nationale Herstel en Veerkrachtplan (HVP) dienen op het regionale/ lokale niveau te worden geïmplementeerd en het succes ervan is afhankelijk van de betrokkenheid van lokale en regionale overheden. Een goed moment om te directe input te leveren over de manier waarop het HVP wordt uitgevoerd.	Klimaat& Energie Digitalisering	<i>Niet-wetgevend</i> Startdatum niet bekend	Inbreng leveren als provincies (i.o.m. VNG en UvW) op de evaluatie. En indien de evaluatie uitmondt in een rapportage in het CvdR hiervoor input leveren.	AAC/BAC: RE&C
EFRO	Definitieve evaluatie van het 2014-2020 EFRO	Bij de eindevaluatie van het EFRO 2014-2020 zal worden beoordeeld in hoeverre de doelstellingen zijn bereikt, de efficiëntie van het gebruik van de middelen en de Europese meerwaarde. Ook wordt gekeken naar de blijvende relevantie van de acties, mogelijkheden voor lastenverlichting en rapportageverplichting. Belangrijk voor de afronding van de 4 landsdelige operationele programma's.		<i>Niet-wetgevend</i> Startdatum niet bekend	Monitoren. De evaluatie onder de aandacht brengen van de management autoriteiten en beheersautoriteiten van de 4 landsdelige operationele programma's gezien de rapportageverplichting. Uitkomst van de evaluatie kan input opleveren voor onderbouwing standpunt provincies inzake behoud structuurfondsen.	AAC/BAC: RE&C
Doorlopende voorstellen						
Meerjarig Financieel Kader (MFK)	Herziening van de werking van het MFK.	Eventuele impact op Europese financieringsruimte en beschikbare middelen voor beleidsterreinen, inclusief de Europese fondsen.	Alle dossiers	Niet-wetgevend en/of wetgevend. Publicatie: 20-06-2023	Monitoren. Na actieve inzet in 2023 tijdens behandeling in de COTER-commissie van het CvdR, uitkomst van de bespreking tussen EP, Raad en EC nauwgezet volgen vooral m.b.t. de aanpassingen inzake STEP en voorfinancieringspercentage projecten.	AAC/BAC: RE&C
Eigen middelen	Tweede voorstel van nieuwe eigen middelen van de Europese Unie.	Nieuwe eigen middelen zijn ook bepalend voor de grootte van de Europese programma's en de financiering voor toekomstige fondsen. Raakvlak met Provinciaal standpunt circulaire economie ExTax.		Wetgevend Publicatie: 20-06-2023	Monitoren. Inbreng is geleverd in de COTER (CvdR) commissie. Is vooral een dossier van nationale aangelegenheid.	AAC/BAC: RE&C

DIGITALISERING

Onderwerp	Initiatief Europese Commissie	Impact provincies	Raakvlak dossiers	Status voorstel	Actie	IPO
Lopende voorstellen						
Digitale connectiviteit	GigaBit Infrastructure Act (GIA)	Deze verordening zal de bestaande Broadband Cost Reduction Directive (BCRD) vervangen. Nieuwe regels zullen Gigabit netwerken in de EU effectiever, goedkoper en sneller maken. De scope van het huidige BCRD wordt uitgebreid naar bijvoorbeeld straatverlichting. Ook wordt er brede toegang gegeven tot fysieke infrastructuren zoals elektriciteitsnetwerken. Verder worden kosten en lasten verlaagd door bepaalde procedures te stroomlijnen en te digitaliseren.	Regionale Economie	Wetgevend COM(2023) 94 final Publicatie: 23-02-2023	Het EP heeft plenair positie aangenomen op 4 oktober 2023. De Raad moet haar positie nog innemen. Geen advies vanuit het Europees Comité van de Regio's. Signaleren en monitoren.	AAC Regionale Economie
Efficiëntere digitale overheidsdiensten	Interoperabiliteitswet	Doel is om overheden en overheidsdiensten te helpen naadloos samen te werken, informatie te delen en openbare diensten te leveren over grenzen, sectoren en organisatorische grenzen heen. Overheden kunnen zo makkelijker (herbruikbare) oplossingen op elkaar afstemmen. Daarnaast wordt een Interoperable Europe Board opgericht.		Wetgevend COM (2022) 720 final Publicatie: 21-10-2022.	Trilooffase. Eerste triloog op 10 oktober 2023. Het EP heeft op 13 september 2023 plenair positie aangenomen. Raad heeft algemene oriëntatie aangenomen op 6 oktober 2023. Signaleren en monitoren.	AAC Digitalisering
Kunstmatige intelligentie	Voorstel inzake vaststelling van geharmoniseerde regels inzake kunstmatige intelligentie (Artificial Intelligence Act) en tot wijziging van bepaalde wetgevingshandelingen.	Wettelijk kader met regelgeving voor AI-systemen. Van toepassing op (nieuwe) AI-systemen die wij als provincies intern gebruiken, als ook AI-toepassingen die bijvoorbeeld door ondernemers in onze provincies worden gebruikt.	Regionale Economie	Wetgevend COM(2021)206 final 2021/0106 (COD) Publicatie: 21-04-2021	Trilooffase. EP en Raad hebben standpunt aangenomen. Signaleren en monitoren.	AAC Digitalisering

AGROFOOD

Onderwerp	Initiatief Europese Commissie	Impact provincies	Raakvlak dossiers	Status voorstel	Actie	IPO
Doorlopende voorstellen						
Nieuwe genomische technieken	Voorstel inzake planten die worden gekweekt aan de hand van nieuwe genomische technieken.	Dit voorstel gaat over het toelaten van nieuwe teelttechnieken (gerichte mutagenese en cisgenese) in (zaad)veredeling. Dit is belangrijk voor innovatie en duurzaamheid in (met name) de tuinbouwsector. Relevant voor provincies met tuinbouwsector, actieve Greenports: (Gelderland, Limburg, Zuid-Holland, Noord-Holland, Noord-Brabant.)		<i>Wetgevend</i> , inclusief <i>impact assessment</i> . Publicatie: 5-07-2023	Monitoring en signaleren, vooral van belang voor de sector / bedrijven zelf.	AAC/BAC: LG
Pesticiden	Duurzaam gebruik van pesticiden: herziening van de EU-regels	Herziening van het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen werd aangekondigd in de Boer-tot-Bord strategie. Doel is in 2030 50% minder gebruik en risico. Dit heeft gevolgen voor verduurzaming in land- en tuinbouw.	DGLO	<i>Wetgevend</i> COM(2022)305 final 2022/0196 (COD) Publicatie: 22-06-2022	Monitoren en signaleren met betrekking tot goede alternatieven.	AAC/BAC: LG AAC/BAC: Ruimte& Leefomgeving (R&L)
Duurzame landbouw	Koolstofverwijderingscertificering	Onderdeel van CE-package II. Gaat o.a. over koolstoflandbouw en certificering van deze methode. Relevant voor natuur inclusieve, kringlooplandbouw en landgebruik.	Circulaire Economie, DGLO	Wetgevend. Publicatie: 30-11-2022	Monitoren.	AAC/BAC: LG
	Voorstel inzake natuurherstel	Wet voor natuurherstel bevat verplichtingen voor behoud, beheer en herstel van natuurgebieden in de lidstaten. Zeer relevant voor o.a. N2000, stikstof, KRW.	DGLO	<i>Wetgevend</i> COM(2022)304 final 2022/0195 (COD) Publicatie: 22-06-2022	Prioritair dossier voor provincies. Onderhandeling zit in afrondende fase dialoog. Belangrijk om de verdere impact van de wet voor provincies te achterhalen i.o.m. KED.	AAC/BAC: LG
Duurzame voedselsystemen	Juridisch kader voor duurzame voedselsystemen.	Dit wetgevend kader bevat naar verwachting doelstellingen (verplichtingen) op gebied van etikettering (labels) voor duurzaamheid en duurzaam publiek aanbesteden. Dit raakt aan provinciale strategieën voor voedsel, korte ketens, local-for-local. Daarnaast ook relevant vanuit de subsidievoorwaarden GLB/NSP.	DGLO	<i>Wetgevend</i> , inclusief <i>impact assessment</i> . Publicatie: niet bekend	Prioritair dossier voor gezamenlijke provincies. Werken aan een provinciaal standpunt om in te brengen bij CvdR en EP.	AAC/BAC: Landelijk Gebied (LG)

DUURZAME EN GEZONDE LEEFOMGEVING

Onderwerp	Initiatief Europese Commissie	Impact provincies	Raakvlak dossiers	Status voorstel	Actie	IPO
Nieuwe voorstellen						
Water	Initiatief voor waterbestendigheid	Waterschaarste en structurele investeringen die de toegang tot water in de EU mogelijk maken, is op verzoek van het EP toegevoegd aan het werkplan van de EC. Provincies spelen een sleutelrol bij het waarborgen van de kwaliteit en kwantiteit van zoetwater in Nederland. Bovendien hebben ze de zorgplicht voor een veilige en duurzame drinkwatervoorziening. Gezien de grote opgaven wat betreft de ruimtelijke inrichting zoals de woningbouwopgave en het klimaatvraagstuk, is dit dossier voor provincies belangrijk.	Agrofood	<i>Niet-wetgevend.</i> Publicatie: Q1, 2024	Nauwgezet opvolgen, monitoren en via gerichte acties i.s.m. het IPO (wg Waters) en evt. de UvW inbreng leveren op het voorstel van de EC en evt. rapportages in het CvdR en het EP.	BAC: R&L
	Evaluatie van de Nitraatrichtlijn	De nitraatrichtlijn is opgesteld (1991) voor bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen. De evaluatie richt zich op de vraag of de richtlijn nog geschikt blijft voor het beoogde doel, of deze in overeenstemming is met de actuele milieu- en klimaatambities van de EU en bijdraagt tot een duurzame en veerkrachtige landbouw en voedselzekerheid. Bij de evaluatie zal worden nagegaan of de richtlijn, in veranderende klimatologische en milieumomstandigheden, landbouwers helpt zich aan te passen. Concrete doelen voor nutriënten zijn specifiek per KRW-oppervlaktewaterlichaam door de waterschappen opgesteld, waarna de provincies de doelen vaststelt. Belangrijk dossier voor provincies ook m.b.t. de uitvoering van Nederlandse actieprogramma betreffende de Nitraatrichtlijn (2022-2025).	Agrofood	<i>Niet-wetgevend</i> Startdatum nog niet bekend.	Nauwgezet opvolgen en input leveren op de evaluatie. Onderwerp ligt politiek gevoelig en dient georganiseerd te worden vanuit het IPO (AAC/BAC LG). Vanuit HNP achterhalen, wat het standpunt is van andere Europese partnerregio's.	AAC/ BAC: R&L, LG
Lucht	<i>Fitness check</i> Toepassing van het “Hoe het vervuiler betaald”-principe.	Bij deze fitness check wordt nagegaan hoe goed het beginsel wordt toegepast, ook in beleid dat een milieueffect kan hebben. Het toepassingsgebied van de controle zal betrekking hebben op EU-beleidsmaatregelen die van invloed zijn op de toestand van het milieu, waarbij natuurlijke hulpbronnen duurzaam worden beheerd en de biodiversiteit wordt beschermd, onder meer door de verontreiniging van lucht, water en bodem te verminderen. Provincies hebben door toezicht en handhavingstaken voor het milieu en de gezonde leefomgeving een belangrijke rol bij de uitvoering.		<i>Niet-wetgevend</i> Startdatum nog niet bekend.	Nauwgezet opvolgen en bepalen of en zo ja op welke manier provincies hier een bijdrage aan willen leveren. Een gezamenlijke inbreng van provincies kan voorbereid worden i.s.m. of door de regionale milieudiensten.	BAC: R&L
Doorlopende voorstellen						
Bodem	Richtlijn inzake bodemmonitoring en veerkracht	Eventuele rol provincies door samenhang met KRW en uitvoeringstaken van de bodem-gezondheidswet. Werkt rechtstreeks door via GLB/NSP voorwaarden GLMC (goede landbouw- en milieucondities).	Agrofood	<i>Wetgevend, inclusief impact assessment.</i> Publicatie: 5-07-2023	Actieve inbreng is geleverd in commissies ENVE (CvdR) en ENVI (EP). Een impactanalyse van de EU-bodemmonitoringsrichtlijn is opgesteld in opdracht van de decentrale koepels VNG, UvW, IPO. Proces wordt verder gemonitord met evt. acties	AAC/BAC: R&L

					voorbereid met de IPO-werkgroep (BOOG).	
REACH	Herziening lijst giftige stoffen van de Chemicaliën Strategie	Maatregelen om te beschermen tegen gevaarlijke chemische stoffen en innovatie voor veilige en duurzame alternatieven stimuleren. Regels voor de registratie/beoordeling van en de autorisatie/beperkingen voor chemische stoffen wordt herzien. Provincies monitoren en verlenen vergunningen.	Circulaire Economie, DGLO	<i>Wetgevend.</i> Publicatie: Q4, 2023	Monitoren en signaleren (aan de IPO-adviesgroepen circulaire economie en afvalstoffen en de IPO- adviesgroep waterbeleid (stoffen in water).	AAC/BAC: MTH
Water	Voorstel inzake geïntegreerd waterbeheer	De provincies pleiten voor aandacht voor de toegestane hoeveelheid bestrijdingsmiddelen op landbouwgrond. De huidige toegestane hoeveelheid leidt tot risico voor het behalen van de KRW-doelstellingen in grondwaterlichamen. Hetzelfde geldt ook voor nutriënten.	Klimaat& Energie, Agrofood, Mobiliteit	<i>Niet-wetgevend</i> COM(2022)540 final 2022/0344 (COD) Publicatie: 26-10-2022	Position paper is geactualiseerd en 'sense of urgency' voor het n.a.w. niet realiseren van de KRW 2027 doelen zijn onder de aandacht gebracht door het HNP en besproken in IPO-verband. Dossier nauwgezet monitoren ook m.b.t de verantwoordelijk van provincies bij integraal waterbeheer.	AAC/BAC: R&L AAC/BAC: LG
	Herziening richtlijn stedelijk afvalwater	Vooraf gemeentelijke bevoegdheid. Provincies kunnen ontheffing verlenen aan de zorgplicht van gemeenten. Provincies kunnen aanvullende eisen stellen. Provincies zijn verantwoordelijk wanneer het lozingen betreft op een diepte groter dan 10 meter.	Circulaire Economie	<i>Wetgevend</i> COM(2022)541 final 2022/0345 (COD) Publicatie: 26-10-2022	Monitoren en signaleren (via het IPO) aan de IPO-adviesgroep waterbeleid.	AAC/BAC: R&L
Lucht	Richtlijnen inzake luchtkwaliteit	De provincies pleiten voor het toewerken naar de advieswaarden van de WHO voor luchtkwaliteit in 2030 voor fijnstof en stikstofdioxide.	Mobiliteit	<i>Wetgevend</i> COM(2022)542 final 2022/0347 (COD) Publicatie: 26-10-2022	Het <i>position paper</i> luchtkwaliteit is geactualiseerd en inbreng is geleverd in BNC-verband, bij PV en het CvdR. De verdere onderhandelingen in trialog verband worden nauwgezet gevolgd Evt. acties zullen i.o.m. het IPO en ook via het Air Netwerk worden voorbereid.	AAC/BAC: R&L
	Industriële-emissies richtlijn	Provincies pleiten voor Europees bronbeleid ter verbetering van de luchtkwaliteit. Vergunningsprocedures (provincies en omgevings-diensten)	Klimaat en Energie	<i>Wetgevend</i> COM(2022)156 final 2022/0104 (COD) Publicatie: 05-04-2022	Signaleren aan de IPO-adviesgroep luchtkwaliteit. Actief volgen in EP (ENVI, AGRI, ITRE), indien gewenst opvolgen met advisering MEPs bij adviesrapporten, amendementen, stemadviezen. Doorlopend, follow-up van activiteiten in 2022.	AAC/BAC: R&L

CIRCULAIRE ECONOMIE

Onderwerp	Initiatief Europese Commissie	Impact provincies	Raakvlak dossiers	Status voorstel	Actie	IPO
Doorlopende voorstellen						
Afvalvermindering	EU-kaderrichtlijn afval (Inclusief het voorstel inzake de overbrenging van afvalstoffen)	De end of waste-criteria zijn bepalend voor het opstarten van nieuwe regionale verdienmodellen, waarbij afval een nieuwe hulpbron wordt. Draagt bij aan het 2050 doel voor een circulaire economie.	Agrofood, Regionale Economie	<i>Wetgevend</i> , inclusief <i>impact assessment</i> . COM(2023)420 final Publicatiedatum: 5-07-2023	Signaleren en monitoren	AAC/BAC: RE&C
Kritieke grondstoffen	Europese wet inzake kritieke grondstoffen	De vraag naar kritieke grondstoffen zal naar verwachting drastisch toenemen; Europa is hiervoor sterk afhankelijk van invoer, vaak van leveranciers in derde landen die vrijwel een monopolie hebben. De EU beoogt met deze wet, de risico's voor toeleveringsketens in verband met dergelijke strategische afhankelijkheden te beperken om haar economische veerkracht te vergroten. Het tekort aan kritieke grondstoffen raakt de industrie en provincies.	Digitalisering	<i>Wetgevend</i> en <i>niet-wetgevend</i> , inclusief <i>impact assessment</i> . Publicatiedatum: 16-03-2023	Monitoren	AAC/BAC: RE&C
	Herziening van de richtlijn Verpakking en verpakkingsafval	Doel is om de essentiële vereisten voor verpakkingen te versterken en maatregelen en doelstellingen voor preventie van verpakkingsafval op EU-niveau vast te stellen. De provincies hebben zich gecommitteerd om in 2050 volledig circulair te zijn. Voorstel is een belangrijke stimulans, aangezien de preventie van afval de milieuvriendelijkste "verwerkingswijze" is in een volledig circulaire economie.		Wetgevend. Publicatie: 30-11-2022.	Signaleren en monitoren. Opvolging van IPO/HNP <i>position paper</i> . Outreach richting Europese instellingen.	AAC/BAC: RE&C

MOBILITEIT

Onderwerp	Initiatief Europese Commissie	Impact provincies	Raakvlak dossiers	Status voorstel	Actie	AAC's/BAC's
Nieuwe voorstellen						
Uitstoot transportsector	Herziening richtlijn 2009/33/EC over de promotie van schoon wegtransport voertuigen om de lage emissie te ondersteunen	Verlaging van de frequentie van de rapportage in het kader van de richtlijn. Het betreft schone voertuigen die worden aanbesteed om het gebruik van emissiearme mobiliteit te ondersteunen. Dit is mogelijk van invloed op de rol van provincies bij de aanbesteding van OV waaronder schone bussen.		Wetgevend Publicatiedatum nog niet bekend	Nauwgezet monitoren en evt. opvolgen door via de AAC B&I input op te halen voor de herziening. Hiervoor wordt het ministerie van I&W en PV gecontacteerd, op welke manier de provinciale input kan worden meegenomen.	AAC Bereikbaarheid & Infrastructuur (B&I)
Gecombineerd vervoer	Herziening van richtlijn 90over het gecombineerd vervoer tussen lidstaten	Het voorstel omvat de vereenvoudiging van de procedures, bijvoorbeeld door gebruik te maken van digitale vervoersinformatieplatforms om aan te tonen dat zij in aanmerking komen voor gecombineerd vervoer. Daarbij ondersteunt de richtlijn de voor provincies belangrijke <i>modal shift</i> van vrachtvervoer over de weg naar andere modaliteiten met een lage emissie, zoals binnenvaart, zeevervoer en het spoor.		Wetgevend COM(1992)106 Publicatiedatum nog niet bekend	Monitoren en signaleren.	AAC/BAC: B&I
Doorlopende voorstellen						
Vergroening vrachtpakket	Voorstel inzake internationaal goederen- en personenvervoer – aandeel treinverkeer vergroten.	Relevant voor provincies met pilots en tracés met grensoverschrijdend spoorvervoer.		Wetgevend, inclusief <i>impact assessment</i> . 11-07-2023	Monitoren en signaleren.	AAC/BAC: B&I
Mobiliteitspakket	Gemeenschappelijke, Europese dataruimtes voor mobiliteit	Dit voorstel heeft mogelijk impact op de manier waarop <i>Mobility as a Service</i> (MaaS) concepten worden toegepast en uitgerold door en in de provincies. Ook mogelijke raakvlakken met ITS, RIS, ERTMS en vormen van slim (digitaal) verkeersbeheer.	Digitalisering	Niet-wetgevend. Q2, 2023	Monitoren en signaleren.	AAC/BAC: B&I